

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้ระบบเศรษฐกิจในโลกเราได้มีการพัฒนาและซับซ้อนขึ้นมากจากอดีต เนื่องจากความต้องการที่จะจัดสรรทรัพยากรให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพสูงสุดตามหลักของเศรษฐศาสตร์ จากการค้าขายกันเป็นกลุ่มเล็กในท้องถิ่นของตนเอง ได้ขยายออกไปในระดับประเทศ ระดับทวีป จนในระดับโลกดังเช่นปัจจุบัน เพื่อซื้อขายแลกเปลี่ยนทรัพยากรที่ตนมีกับทรัพยากรที่ตนต้องการ โดยประเทศในโลกต่างมีระบบเงินตราที่แตกต่างกัน ในการที่จะทำการค้านั้นจำเป็นต้องสร้างระบบที่จะเชื่อมโยงมูลค่าและราคาในการค้าระหว่างประเทศขึ้นมาเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในมูลค่าของเงินตราสกุลนั้นๆของประเทศที่จะค้าขายด้วย ประเทศไทยจากอดีตก็มีการค้าขายกับต่างชาติมานาน ไม่ว่าจะนำเข้าหรือส่งออกเพราะสินค้าเกษตรของไทยถือว่าเป็นที่ต้องการในโลก จากตัวเลขมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย การที่อัตราแลกเปลี่ยนของไทยนั้นเปลี่ยนแปลง ย่อมส่งผลกระทบต่อราคาและต้นทุนของคนไทยที่ส่งออก ทั้งหากค่าเงินอ่อนทำให้ของไทยถูกในสายตาชาวต่างประเทศ ทำให้คนต่างประเทศต้องการซื้อสินค้า แต่ของต่างประเทศก็จะแพงหากนำเข้า เป็นต้น ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนย่อมก่อให้เกิดผลกระทบในหลายๆด้านของประเทศ ทำให้มีทั้งผลดีและผลเสียที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้อีกเรื่องหนึ่งซึ่งมีความสำคัญในการกำหนดทิศทางของเศรษฐกิจก็คือ นโยบายการเงินอย่างหนึ่งคือการกำหนดอัตราดอกเบี้ยทำให้มีผลต่อเงินในมือของประชาชน และเงินลงทุนจากต่างประเทศได้ เมื่อมีทุนจากต่างประเทศมาลงทุนนั้น ก็จะเกิดผลกระทบมากมาย เช่นเกิดการจ้างงานเกิดผลผลิต เกิดการส่งออก เกิดเป็นรายได้ เป็นต้น

ดังการแสดงตัวอย่างความสัมพันธ์ในระบบเศรษฐกิจ จากที่ในปัจจุบันเทคโนโลยีด้านต่างๆทำให้การค้าระหว่างประเทศและการลงทุนรวมทั้งตลาดเงินและตลาดทุนมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น จากอดีตที่เกิดวิกฤตการณ์ของระบบการเงินระหว่างประเทศช่วงประมาณ ค.ศ.1970 ทำให้กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของโลกหันมาใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวอย่างแพร่หลาย ทำให้ค่า

ของเงินในระบบมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนจากเดิมที่เคยใช้กับระบบตะกร้าเงินซึ่งเป็นระบบที่ผูกค่าเงินบาทไว้กับกลุ่มค่าที่สำคัญของไทย แต่ไทยเริ่มมีปัญหาด้านเสถียรภาพในปี พ.ศ.2540 ประกอบกับอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้นและเกิดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเพิ่มขึ้น โดยเปลี่ยนมาเป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวผลคือยิ่งทำให้ค่าเงินบาทมีความผันผวนมากขึ้นอีก ส่วนดอกเบี้ยนั้นจากการเปิดเสรีด้านการเงิน ดอกเบี้ยมีการเปลี่ยนแปลงผันผวนมาก จากประเทศกำลังพัฒนาต่างๆต้องการปัจจัยด้านเงินทุนเป็นจำนวนมากเพื่อจะพัฒนาประเทศไปเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ แต่ปริมาณเงินออมในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการในการลงทุน ในส่วนของประเทศไทยก็เช่นเดียวกันการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยในช่วง พ.ศ.2531-2540 มีอัตราการเจริญเติบโตโดยเฉลี่ย7.9%และปริมาณการค้าระหว่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงถึง70% (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2541) จะเห็นได้ว่าประเทศไทยได้มีนโยบายให้อัตราดอกเบี้ยลอยตัวเพื่อให้เป็นไปตามกลไกตลาด ดังนั้นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนจะช่วยให้ทราบถึงความสัมพันธ์และระดับอิทธิพลของระดับความสัมพันธ์ โดยจะช่วยให้วิเคราะห์ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนและทราบถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ตลาดการเงินประกอบไปด้วยตลาดเงินและตลาดทุน มีบทบาทมากมายในการค้าระหว่างประเทศและเป็นอีกหนึ่งปัจจัยในการส่งผลกระทบต่อนโยบายต่างๆ โดยมีหน้าที่ในการระดมทุนไปยังหน่วยธุรกิจหรือองค์กรในประเทศต่างๆที่ต้องการเงินทุน โดยให้ผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยและเงินปันผล โดยการลงทุนระหว่างประเทศนั้นจะมีตลาดการเงินระหว่างประเทศ เป็นแหล่งที่ผู้กู้ กับผู้ให้กู้มาพบกันในลักษณะการให้กู้ยืมเงินระหว่างกัน โดยผู้กู้กับผู้ให้กู้จะอยู่คนละประเทศ ซึ่งใช้สกุลเงินต่างกัน หรือความต้องการกู้ยืมหรือให้กู้ยืมในรูปสกุลเงินที่ต่างจากสกุลเงินที่ใช้ในประเทศของตนสิ่งสำคัญที่ผลักดันให้เกิดตลาดการเงินระหว่างประเทศ คือ การค้าระหว่างประเทศ ซึ่งทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายกระแสเงินทุนจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง เพื่อไปลงทุนในประเทศที่ผู้ลงทุนอาจเห็นได้ว่ามีผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยหรือเงินปันผลที่ดี ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนจึงมีความสำคัญและมีความใกล้ชิดกันในระบบเศรษฐกิจระดับประเทศ

มีการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจให้เห็นมากมาย เช่น ไม่ว่าจะเป็นการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศหรือการที่รัฐใช้จ่ายจนก่อหนี้สาธารณะมากเกินไปก็ตาม จำเป็นต้องแก้ไขปัญหา โดยอาจในทั้งนโยบายการเงินและการคลังเพื่อช่วยบรรเทาวิกฤติ เช่นการลดดอกเบี้ย หรือการเพิ่มการเก็บภาษีเป็นต้น เมื่อดอกเบี้ยลดลงก็ทำให้เงินทุนไหลเข้าประเทศน้อยลง ส่งผลต่อรายได้ของประเทศน้อยลง ค่าเงินเมื่อปล่อยให้ลอยตัวที่จะเห็นว่าค่าเงินจะอ่อนค่าไปจนทำให้สินค้าประเทศค่าเงินอ่อนถูกในสายตาประเทศค่าเงินแข็งกว่าเกิดการส่งออกในปริมาณที่มากขึ้นส่งผลให้รายได้ของประเทศกลับเพิ่มขึ้นมาและค่าเงินจะ

ปรับขึ้นมาในจุดที่สมดุลตามกลไกตลาด หากแต่ประเทศที่ใช้อัตราแลกเปลี่ยนหรือสกุลเงินที่ต้องอ้างอิงจากกลุ่มเศรษฐกิจก็จะปล่อยให้เงินลอยตัวไม่ได้ แต่จำเป็นต้องแก้ปัญหา เช่น การที่ใช้นโยบายการเงินโดยการลดปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ

ตารางที่ 1.1 อัตราดอกเบี้ยของประเทศไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ตั้งแต่ พ.ศ.2533 ถึง พ.ศ.2554

หน่วย : ร้อยละ

พ.ศ./ประเทศ	ไทย	มาเลเซีย	สิงคโปร์	อินโดนีเซีย	ฟิลิปปินส์
2533	8.2	4.8	2.9	12.2	9.9
2534	9.1	5.6	3.3	15.4	5.6
2535	7.3	7.6	4.5	17.7	10.7
2536	7.6	5.8	1.9	10.8	7.3
2537	5.4	4.6	2.3	9.3	4.6
2538	7.3	4.9	3.4	8.3	6.6
2539	9	6.0	5.2	9.5	6.7
2540	9.2	6.9	5	8.2	9.5
2541	4.7	3.4	8.9	-24.6	-4.6
2542	13.6	8.5	11.1	11.8	4.9
2543	6.4	-1.1	2.1	-1.7	4.9
2544	5.1	8.8	8	3.7	6.5
2545	6	3.3	6.3	12.3	4.8
2546	4.5	2.9	6.9	10.9	6.1

ตารางที่ 1.1 อัตราดอกเบี้ยของประเทศไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ตั้งแต่ พ.ศ.2533 ถึง พ.ศ.2554 (ต่อ)

พ.ศ./ประเทศ	ไทย	มาเลเซีย	สิงคโปร์	อินโดนีเซีย	ฟิลิปปินส์
2547	2.3	0	0.9	5.1	4.3
2548	1.2	-2.7	3.2	-0.2	4.1
2549	2	2.4	3.3	1.7	4.6
2550	3.5	1.5	-0.8	2.3	5.4
2551	3	-3.9	14.1	-3.9	1.1
2552	3.9	11.8	5.4	5.7	5.6
2553	2.2	0.9	-2.9	4.8	3.3
2554	2.6	-0.5	4.9	3.7	2.5

ที่มา : ธนาคารโลก (2555)

จากตารางที่ 1.1 ได้อธิบายจากอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเมื่อหักอัตราเงินเฟ้อของปีนั้นๆออกแล้วทำให้เห็นว่าบางปีนั้นมีค่าเป็นลบ แสดงว่าหากลงทุนไปแล้วอาจได้กำไรในรูปตัวเงินแต่เมื่อหักเงินเฟ้อออกจะขาดทุนอยู่

ตารางที่ 1.2 อัตราแลกเปลี่ยนของประเทศไทย(บาท/Baht) ,มาเลเซีย(ริงกิต/Ringgit) ,สิงคโปร์ (ดอลลาร์สิงคโปร์/Singapore Dollar) ,อินโดนีเซีย(รูเปียห์/Rupiah) และฟิลิปปินส์ (เปโซ/Peso) ตั้งแต่พ.ศ.2533ถึง พ.ศ.2554 โดยเทียบกับสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

พ.ศ./ ประเทศ	ไทย	มาเลเซีย	สิงคโปร์	อินโดนีเซีย	ฟิลิปปินส์
2533	25.59	2.7	1.81	1,842.81	24.31
2534	25.52	2.75	1.73	1,950.32	27.48
2535	25.4	2.55	1.63	2,029.92	25.51
2536	25.32	2.57	1.62	2,087.10	27.12
2537	25.15	2.62	1.53	2,160.75	26.42
2538	24.92	2.5	1.42	2,248.61	25.71
2539	25.34	2.52	1.41	2,342.30	26.22
2540	31.36	2.81	1.48	2,909.38	29.47
2541	41.36	3.92	1.67	10,013.62	40.89
2542	37.81	3.8	1.69	7,855.15	39.09
2543	40.11	3.8	1.72	8,421.78	44.19
2544	44.43	3.8	1.79	10,260.85	50.99
2545	42.96	3.8	1.79	9,311.19	51.6
2546	41.48	3.8	1.74	8,577.13	54.2
2547	40.22	3.8	1.69	8,938.85	56.04
2548	40.22	3.79	1.66	9,704.74	55.09

ตารางที่ 1.2 อัตราแลกเปลี่ยนของประเทศไทย(บาท/Baht) ,มาเลเซีย(ริงกิต/Ringgit) ,สิงคโปร์ (ดอลลาร์สิงคโปร์/Singapore Dollar) ,อิน โดนีเซีย(รูเปียห์/Rupiah) และฟิลิปปินส์ (เปโซ/Peso) ตั้งแต่พ.ศ.2533ถึง พ.ศ.2554 โดยเทียบกับสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (ต่อ)

พ.ศ./ ประเทศ	ไทย	มาเลเซีย	สิงคโปร์	อินโดนีเซีย	ฟิลิปปินส์
2549	37.88	3.67	1.59	9,159.32	51.31
2550	34.52	3.44	1.51	9,141.00	46.15
2551	33.31	3.34	1.41	9,698.96	44.32
2552	34.29	3.52	1.45	10,389.94	47.68
2553	31.69	3.22	1.36	9,090.43	45.11
2554	30.49	3.06	1.26	8,770.43	43.31

ที่มา : ธนาคารโลก (2555)

จากอดีตประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนมีการค้าขายแลกเปลี่ยนกันมานาน โดยมีการปริมาณการผลิตสินค้าแต่ละชนิดและความถนัดที่แตกต่างกันออกไป แต่ในปี พ.ศ.2558นั้นจะมีการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีสมาชิกคือประเทศไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ พม่า ลาว มาเลเซีย อินโดนีเซีย บรูไน คารุสซาลาม และกัมพูชา โดยมีการรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เกิดอำนาจต่อรองกับคู่ค้าต่างๆ มีสันติภาพทางการเมือง ความมั่นคงและมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น โดยในกลุ่มประเทศในอาเซียนนั้นต่างใช้สกุลเงินที่ต่างกันไปตามสกุลเงินของชาติตน โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนเป็นสื่อกลางในการค้าระหว่างกัน รวมถึงการเคลื่อนย้ายทุนไปสู่ประเทศอื่นทั้งเงินทุนและแรงงานที่ย่อมต้องมีการให้ผลตอบแทนในรูปและค่าจ้างในรูปตัวเงิน อีกทั้งยังมีการแบ่งกันผลิต แลกเปลี่ยนสินค้าที่ถนัดต่อกันเพื่อค้าขายกับประเทศนอกกลุ่มอาเซียน จากทฤษฎีที่ได้ศึกษาถึงอัตราดอกเบี้ยกับอัตราแลกเปลี่ยนทำให้ต้องการที่จะทราบถึงความสัมพันธ์ โดยศึกษาจากข้อมูลประเทศในกลุ่มสมาชิกเพื่อที่จะอธิบายอย่างมีเหตุผลอ้างอิงจากข้อมูลที่เป็นตัวเลขได้

ดังนั้นการศึกษานี้จึงมุ่งที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยกับอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ เพื่อจะทราบการเปลี่ยนแปลงโดยส่งผลต่อการดูความเป็นไปได้ในทิศทางที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงของอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนจาก

การศึกษาความสัมพันธ์ของกันและกันข้อมูลจากอดีตที่นำมาศึกษาเพื่อเป็นการทำความเข้าใจต่อบริบทปัจจุบันและอนาคตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งถือว่ามีความสำคัญอย่างมากในโลกปัจจุบันที่มีการค้าขายแลกเปลี่ยนที่กว้างขวาง ข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วและแพร่หลาย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงกับอัตราแลกเปลี่ยนของไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

สามารถนำไปประกอบการศึกษาเพื่อทราบถึงระดับผลกระทบของการปรับอัตราดอกเบี้ยในการส่งผลกระทบต่ออัตราแลกเปลี่ยนของประเทศประเทศไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สามารถใช้เป็นแนวทางช่วยนำไปปรับใช้ในนโยบายของอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนได้

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงกับอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ โดยใช้ข้อมูลทศวรรษรายปีตั้งแต่ปีพ.ศ. 2533 – พ.ศ. 2554 ประกอบด้วยข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยจากต่างประเทศของ 5 ประเทศข้างต้น

1.5 นิยามศัพท์

อัตราดอกเบี้ย คือ เงินที่ได้รับเพิ่มขึ้นจากการลงทุนโดยการคำนวณเป็นอัตราร้อยละต่อปี ในทางเศรษฐศาสตร์ ดอกเบี้ยเป็นเครื่องควบคุมอัตราเงินเฟ้ออีกด้วย คือ เมื่อใดที่เกิดอัตราเงินเฟ้อขึ้น แสดงว่ามีปริมาณเงินในตลาด(หมายถึงเงินในมือประชาชน)จำนวนมาก และสินค้าจะราคาแพงขึ้น การขึ้นดอกเบี้ยทั้งเงินฝากและเงินกู้ ทำให้เงินได้ออกจากตลาดไป ปริมาณเงินจะลดลง เงินเฟ้อก็จะลดลง

อัตราแลกเปลี่ยน คือ ราคาของเงินตราสกุลใดสกุลหนึ่งเมื่อเทียบกับเงินตราสกุลอื่น 1 หน่วย

นโยบายการคลัง คือ นโยบายเกี่ยวกับการใช้จ่ายและรายได้ของรัฐ เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจ นโยบายการคลัง

ประกอบด้วย นโยบายภาษีอากร นโยบายด้านรายจ่าย นโยบายการกีดกันและบริหารหนี้สาธารณะ และนโยบายในการบริหารเงินคลัง

นโยบายการเงิน คือ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการใช้มาตรการต่าง ๆ ในการกำหนดและควบคุมปริมาณเงินและสินเชื่อ ให้มีความเหมาะสมกับความต้องการและความจำเป็นของระบบเศรษฐกิจ ได้แก่ การรักษาเสถียรภาพของราคา การส่งเสริมให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม การรักษาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการชำระเงินระหว่างประเทศ

ประเทศคู่ค้า คือ ประเทศที่มีการนำเข้าสินค้าและส่งออกสินค้ามาขายให้ระหว่างกัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved